

ומצורף לזה גם כ' סיון, ואין דוחק לאוקמי בהם, ומכל שכן שאין הכרח לומר כמשנה ברורה, דעל כרחך דלא ס"ל א"ר ופמ"ג הכי.

אבל מה שכתב שם עוד השעה"צ עוד בהמשך דבריו שם דמחיי אדם משמע דלא ס"ל כן, זה ודאי כן הוא, דכתב לשון "כל זה" דוקא כשיש י' מתענים, משמע דקאי על כל הסעיף שם סעיף ל"ד, גם על תחלתו, שדיבר בתעניות ציבור הכתובים, אבל גם שם יש לדחות, דפירוש "כל זה" הכוונה הוא על מה שכתב דבה"ב וכ' סיון דינם כתעניות ציבור לכל דבריהם, וגם כשגזרים קורין ויחל, בכל זה בעי עשרה, אבל בד' צומות לא.

זה אלא בתענית ציבור שהקהל קבלו, דהיינו דקאי רק על מה דסליק מיני' בסעיף ב' ולא קאי אלפני פניו בסעיף א' בסתם תענית ציבור דקביע וקיים מדברי קבלה.

וכן האלי' רבה אפשר דקאי הכי, על מה דסליק בסעיף ב', ושם נאמר גם מן בה"ב, וכן בא"ר מבראר על כ' סיון דדוחין פ' השבוע, וכן משמע מתורת חיים דאפשר דא"ר ופמ"ג לא פליגי אחילוק דשע"ת ע"ש, דאף דסתימות הלשונות הוה אתי שפיר טפי אם קאי על הכל, בין ד' צומות בין שאר תעניות, אבל שפיר אפשר דקאי על דסליק כמו לשע"ת, וגם הלא רבים הם בשנה תעניות של בה"ב יותר מן ד' צומות,

סימן קלב

בענין תענית שגזרו ציבור ובענין תענית שובבי"ם

ב"ה ג' בה"ב תש"ב

ובשעה"צ אות י"ז) חולקים, אבל המג"א מנהגא קאמר, ואפשר דמנהגנו ידוע להרה"ג נ"י לא כן.

ונשים וקטנים וחלשים אשר התענית יכול להזיק להם ח"ו, התקינו שיתענו עד

האידנא התענינו בעזהי"ת בה"ב, ואתמול שני תנינא הי', נתן קע"ח שיתענו אנשים גדולים וישלימו, וסתמא על בני י"ג קאי, וזה שלא כמג"א (סי' תקע"ו ס"ק י') דלא נהגו לגזור על אנשים פחותים מ"ח ונשים מט"ו, דאף דא"ר וכו' (במ"ב אות ל"ב

קע"ח. כנראה מטעם רבני המדינה, שקבעו תענית ציבור על צרות הכלל [נוע"ע בספר ויחי יוסף דברים, ובס' זכרון עיונים בתענית (במדור הגר"ש טייכטאהל) – דרשות שדרשו בתעניות אלו], ניתן סדר הזה, ואאמו"ר זצללה"ה העיר על הפרטים שאינם בהתאם לדעת הפוסקים. וע"ע לעיל סימן ע"ו בזה.

חצות. ושיעורא דקטנים לא נתפרש בדבריהם, אמנם מסתמא הכוונה לשיעור המבואר בסי' תרט"ז ס"ב לענין יוה"כ, דמבני י' מחנכין לשעות, אבל שם מבואר דרק לשעות, כגון ג' תחת ב', ולא עד חצות.

ומה שנכללו סתם נשים עמהם, לא משמע כן בסי' תקע"ו, דרק מעוברות ומניקות פטורות, ואפשר כעת חולשא בעולם יותר, ה' יחזקנו.

לענין קריאת התורה, נהגנו בבוקר לקרות פרשת השבוע, כמו שכתב במ"ב סי' תקס"ו סק"י דהיום שתענית בה"ב אינו קבוע כל כך, תענית בה"ב שאחר פסח וסוכות דינו כשאר תעניות, ואינן דוחין פרשת השבוע, ובמנחה קרינו ויחל.

כעת השעון נעתק עם שעה אחת, והוי חצות שעה 1 קעט.

ולענין ענינו, אם הי' בבוקר בשעת התפלה בבית הכנסת י' המתענים, אמר הש"ץ בין גואל לרופא בברכה בפני עצמה.

וכן עשו ככל הסדר הזה בדברצין, כפי שאמר לי הגאב"ד שליט"א.

ועם כי הפמ"ג (בסי' תקס"ו בא"א סק"ה) הניח בצ"ע אם אחד מהעשרה לא קיבל מבעוד יום, דאין לומר ענינו, וכן הביא ממנו המ"ב שם בשעה"צ אות י"ז, (והרי יש לחוש שחלק מהמתענים לא קיבלו עלינם התענית בשעת מנחה, וכדלהלן), מ"מ לפי עניות דעתי כל דברי הפמ"ג, היינו דוקא באופן שלא קיבל כלל, אבל אם לא קיבל בתפלת המנחה, כמו שרבים אינם יודעים מזה כלל שצריך, אבל בדעתו הי' מבעוד יום שיתענה מחר, נראה דשפיר דמי לומר ענינו קפ, ואמרנו ענינו על סמך זה.

ואחר הצהרים, לשעה 6 וחצי, הוקבע לאמר תהלים ברבים, ובאו ב"ה לביהכ"נ רבים אשר לא רגילים בשאר ימות החול.

ואמרנו אבינו מלכינו בשחרית ומנחה אחמול, וכן ב' וה' בשבוע העל"ט, אף שאז הי' רק מגין י', אבינו מלכנו עד החזירנו בתשובה שלימה, נאמר בחשאי בבת אחת, ומשם ואילך פסקי פסקי, הש"ץ בקול רם ואחריו הצבור כנהוג בימים נוראים, עד אחר חמש זכירות (תחת ה')

קעט. המשמעות הוא, דסבירא ל' דחצות לענין זה הוא לפי שעות זמניות, וכמו שכתב המג"א בסי' א' סק"ד ובסי' רל"ג לענין תיקון חצות, ועי' תשו' חת"ס או"ח ר"ס קצ"ט.

קפ. כפי הנראה הסברא בזה הוא על פי הא דסי' תקס"ב ס"ו דאם הרהר בלבו שהוא מקבל תענית למחר הוי קבלה, והגם שכתב המ"ב שם בסק"ל דדוקא כשהרהר בלשון זה שמקבל, אבל מה שבדעתו להתענות לא מקרי קבלה, מ"מ כתב שם דאם התחיל להתענות אסור לאכול בלא התרה, ועיי"ש בשעה"צ סקל"א.